

REGIONÁLNA VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRAVA ŽILINA
OBECNÝ URAD Jedľová 44, 010 04 Žilina
v C'OMANOCH

DOŠIO: 17 -01- 2014 4iL - Vw.Vtn/VuiA . ^VYcux\«c,ObecnýmHfadam v okresoch

5,1

Číslo: 17/111 | Prilohy:
Vybavené: Jt^JL-?-M^S- "T TZ-ví*

Vaše číslo/ zo dňa	Naše číslo	Vybavuje	Žilina
	44/2014	MVDr. Sebeňa	09.01.2014

VEC: Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých prenosných spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2014- zaslanie informácie a žiadosť o spoluprácu.

Vážená pani starostka, Vážení pán starosta,

v súlade s Programom prevencie, monitoringu a kontroly TSE (ďalej len Program), ktorý schvaľuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na návrh hlavného veterinárneho lekára SR a ktorého cieľom je prevenciou, monitorovaním a kontrolou zabezpečiť bezpečnosť potravín a ochranu zdravia spotrebiteľa na celom území Slovenskej republiky (SR) a keďže pravidlá tohto Programu sa vykonávajú na celom území SR a sú záväzné pre všetky zainteresované subjekty (chovateľov hovädzieho dobytku, oviec a kôz) a na základe legislatívnych pravidiel Európskej únie priamo uplatňované v praxi, dovoľujeme si Vás touto cestou požiadať o informovanie chovateľov hovädzieho dobytku, oviec a kôz vo Vašich obciach o povinnostiach, ktoré z tohto Programu vyplývajú.

Základnou podmienkou pri plnení Programu je identifikácia a registrácia zvierat a vedenie týchto údajov v Centrálnnej evidencii hospodárskych zvierat.

Na základe § 37 ods. 2 písm. a) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o veterinárnej starostlivosti) je **vlastník, držiteľ zvierat povinný bezodkladne hlásiť orgánu veterinárnej správy každé podozrenie na chorobu a úhyn zvierat'a a umožniť jeho vyšetrenie.**

Podľa Programu sa vyšetrujú:

1. Hovädzí dobytok (HD)

Všetky kusy podozrivé z nakazenia TSE.

Všetok HD **starší ako 24 mesiacov**, ktorý **nebol** zabitý na ľudskú spotrebu, všetky zvieratá, ktoré uhynuli alebo boli usmrtené (majiteľom, inou osobou, predátorom).

2. Ovce a kozy

Všetky kusy podozrivé z nakazenia TSE.

Všetky ovce a kozy **staršie ako 18 mesiacov**, ktoré uhynuli alebo boli usmrtené z dôvodov **iných** ako na ľudskú spotrebu (uhynutie, naliehavé zabitie, likvidácia na mieste).

Zdravé zvieratá zabitú u chovateľa na súkromnú domácu spotrebu n e p o d l i e h a j ú vyšetrovaniu na TSE.

Náklady spojené s odberom vzoriek, balením a zasielaním vzoriek a s ich analýzou sú hradené zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Odber vzoriek zabezpečí RVPS Žilina prostredníctvom súkromného veterinárneho lekára, s ktorým má RVPS Žilina uzatvorenú zmluvu na vykonávanie štátnych veterinárnych činností.

Tento Program tiež ustanovuje povinnosti pre chovateľov zvierat v súvislosti s odstraňovaním niektorých vedľajších živočíšnych produktov, ktoré vznikajú pri zabíjaní zvierat. Zákon o veterinárnej starostlivosti (§ 23) umožňuje zabíjať u chovateľa na súkromnú domácu spotrebu **hovädzí dobytok a ošípané** za podmienok, že sú splnené nasledovné požiadavky:

- zabíjanie zvierat bolo nahlásené RVPS Žilina aspoň jeden pracovný deň vopred,
- boli dodržané požiadavky na ochranu zvierat počas zabíjania,
- boli dodržané požiadavky na sústreďovanie a neškodné odstránenie vedľajších živočíšnych produktov.

Vedľajšie živočíšne produkty sú celé telá zvierat alebo ich časti, produkty živočíšneho pôvodu, alebo iné produkty získané zo zvierat, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu. Na základe vzniku a vývoja TSE a nákazového štatútu krajiny sú určité tkanivá prežuvavcov označené ako špecifikovaný rizikový materiál (ďalej ŠRM), ktorý musí byť odstránený a zlikvidovaný tak, aby sa vylúčilo riziko pre zdravie ľudí alebo zvieratá.

Za ŠRM sú považované nasledovné tkanivá:

1.u hovädzieho dobytku

- lebka okrem čefuste vrátane mozgu, očí a miechy zvierat starších ako 12 mesiacov,
- chrbtica okrem chvostových stavcov, trňových a priečných výbežkov krčných, hrudníkových a driekových stavcov, stredného krížového hrebeňa a krídel krížovej kosti, ale vrátane dorzálnych koreňových uzlín zvierat starších ako 30 mesiacov,
- mandle a črevá od dvanástorníka po konečník a mezentérium (okružie, blana, na ktorej sú zavesené tenké črevá) zvierat každého veku.

2.u oviec a kôz

- lebka vrátane mozgu, očí, mandle a miecha zvierat starších ako 12 mesiacov alebo s prerezanými trvalými rezákmi,
- slezina a ileum (dolná časť tenkého čreva) zvierat každého veku.

Odstraňovanie ŠRM

V SR musia subjekty pri zabíjaní zvierat v schválených prevádzkarniach (bitúnkoch) alebo mimo schválených miest (v priestoroch domácnosti vlastníka) určených pre súkromnú domácu spotrebu tzv. domáce zabíjačky umiestňovať ŠRM oddelene do osobitných nádob a následne odstrániť v schválenom spracovateľskom závode- VAS s. r. o. Mojšová Lúčka.

Zabíjanie jahniat a kozliat za účelom využitia masa a produktov z nich pre účely súkromnej domácej spotreby v domácnosti chovateľa nieje legislatívne ustanovené.

Produkty z domácej zabíjačky sú určené výlučne pre súkromnú spotrebu chovateľa, fyzickej osoby, držiteľa, vlastníka v jeho domácnosti ajemu blízkych osôb, nesmú sa uvádzať na trh za účelom predaja pre konečného spotrebiteľa.

Ďakujeme za spoluprácu a zostávame s pozdravom, tpegn veterinárnu
Hcgn-nápa: veterinaru

Jedlové 43
010 04 ŽILINA

MVDr. Lívia Čičková
riaditeľka RVPS Žilina

Kontakty na RVPS Žilina:

Tel.: 041/7631235

Fax: 041/7632963

e-mail: Sekn;tariat.ZA@svps.skHygienaPotlavin.ZA@gsvps.sZdravieZvieratZA@svps.sk**Kontakty na súkromných veterinárnych lekárov:**

Určený veterinárny lekár	Zastupujúci veterinárny lekár	obce
MVDr. Bajuzík 0903 503825 bajuzik@hotmail.com	MVDr. Ziman	Strečno, Stráňavy, Trnové, Rosina, Rosinky, Mojšová Lúčka
MVDr. Bielik 0908 511380	MVDr. Dikant	Divina, Lalinok, Divinka, Považský Chlmec
MVDr. Blahušiak 041 5682272	MVDr. Hanuliak	Babkov, Lietavská Svinná, Podhorie, Lietava, Lietavská Závadka, Bytčica, Bánová, Závodie, Hôrky, Bitarová, Brezany, Ovčiarsko, Zástranie, Zádubnie, Brodno, Vranie, Žilinská Lehota, Strážov, Budatín
MVDr. Dikant 0905 716368 j.rodikant@gmail.com	MVDr. Hanuliak	Višňové, Turie, Lietavská Lúčka, Porúbka, Poluvsie, Stránske, Ďurčiná, Rajecká Lesná, Rajec
MVDr. Hanuliak 0904 592391	MVDr. Blahušiak	Krasňany, Stráža, Dolná Tížina, Lysica, Lutiše Belá, Kubíková, Nižné a Vyšné Kamence, Terchová, Horná Tížina
MVDr. Nehaj 0905 404493 mvdn.nehaj@zoznam.sk	MVDr. Zachara	Predmier, Jabloňové, Hrabové, Dolný Hričov, Horný Hričov, Súfov- Hradná, Maršová- Rašov, Paština Závada, Peclina, Hlboké nad Váhom, Dlhé Pole, Svederník, Marček, Hričovské Podhradie
MVDr. Priputen 0944 302352	MVDr. Hanuliak	Teplička nad Váhom, Nededza, Kotrčiná Lúčka, Gbeľany, Mojš, Nezbudská Lúčka, Varín-Koňhora
MVDr. Zachara 0902 640724 zacharamvdr@stonline.sk	MVDr. Nehaj	Kolárovice, Štiavnik, Petrovice- Setechov, Veľká a Malá Bytča Hvozdnica, Mikšová- Beňov, Hliník nad Váhom, Veľké Rovné, Kotešová
MVDr. Ziman 0903 803453 0904 522796 vziman@azet.sk vziman@gmail.com	MVDr. Bajuzík	Čičmany, Fačkov, Šuja, Veľká a Malá Čierna, Kľače, Jaseňové, Zbyňov, Konská, Kamenná Poruba, Kunerad, Rajecké Teplice

História a poučenie o chorobe

Už viac rokov je známe, že sa u ľudí a zvierat nezávisle na sebe vyskytujú rôzne TSE. Choroba BSE bola u hovädzieho dobytku (ďalej len „HD“) zistená v roku 1986 vo Veľkej Británii. V nasledujúcich rokoch bol zistený jej výskyt aj u iných druhov zvierat. Nový variant Creutzfeldt - Jakobovej choroby (ďalej len „CJD“) u ľudí bol popísaný v roku 1996. Hromadia sa dôkazy o tom, že pôvodca BSE u HD je veľmi podobný pôvodcovi nového variantu CJD u ľudí. Od roku 1990 prijalo Európske spoločenstvo viacero opatrení na ochranu zdravia ľudí a zvierat proti riziku BSE. Tieto opatrenia sú založené na bezpečnostných ustanoveniach a veterinárnych opatreniach. Vzhľadom na mieru rizika niektorých TSE pre zdravie ľudí a zvierat bolo potrebné prijať a dodržiavať špecifické pravidlá na prevenciu, monitoring, kontrolu, zvládnutie a vyhubenie týchto ochorení.

BSE (choroba šialených kráv)

Je fatálna nervová choroba dospelého HD. Podľa väčšiny vedcov spôsobujú túto chorobu infekčné bielkoviny - škodlivé prióny, ktoré v prípade ak sa dostanú z vonkajšieho prostredia do organizmu, spôsobia v ňom zmeny. Tieto zmeny vedú ku vzniku ochorenia, ktoré sa prejavuje porušením pamäti a schopnosti koordinácie, nervovými poruchami alebo progresívnym zhoršovaním celkového stavu spojeným s narušením centrálného nervového systému. Klinický priebeh je rozmanitý, choroba môže prebiehať až niekoľko rokov.

Scrapie (klusavka oviec)

Ide o chorobu zaradenú medzi TSE postihujúce malé prežúvavce. Scrapie môže byť prenesená z jedného zvieratá na druhé prostredníctvom kontaminovaného prostredia alebo z bahnice na jahňa. Klinické príznaky sa obvykle objavujú u zvierat vo veku od 2 do 5 rokov a zahŕňajú opakované škriabanie tela, šúchanie si tela o predmety, zmeny v správaní, depresiu, podráždenosť, agresivitu, chvenie a nekoordinované pohyby. Choroba končí úhynom zvieratá.